

שבועת העדות פרק רביעי שבועות

לג.

עין משפט גזר מצוה

נו א מיי פיי מהל
שנועת הלי טו:
גב ג מיי שש פיי הלי
טו:
גב ד ה מיי שש הלי טו:
ו מיי שש הלי ה:
כא ז מיי פיי מהל
גניבה הלי ח סגמ עשין
על טח"מ סי' שמת:
כב ח מיי פיי מהל
שנועת הלי ד:
גב ג מיי פיי מהל מקו
ממון הלי ז ופ"ה
מהלכות סנהדרין הלי ט
סגמ עשין סו טו טשיע
ח"מ סי' א סעיף ה:
כד י מיי פיי מהל מקו
ממון הלי ז ופ"ה שס
הלכה ז ופ"ה מהל
סנהדרין הלי טו סגמ עשין
סגמ עשין ח"מ סי' שפט
סעיף יח ופ"ה ט"ז ג:
סח כ ל מ מיי פיי
מהל שנועת הלי ה:

הא קיימא שניה אמר רבינא ב'ו'. ואל"ת ומאי פריך הא ברש
שבועת הפקדון (לקמן דף לז). פריך הכי לרצה לחמר הכופר
בזמון שיש עליה עדים פטור ממתני' דהכא אלף ראשונה אמאי הא
קיימא שניה אלמא הכופר בזמון שיש עליה עדים חייב ורצה
איתותב התם ואל"ת אמאי שפיר דחייבים
וי"ל דלע"ג דכופר בזמון שיש עליה
עדים וליתנהו קמן סבירא לן דחייב
ללא כרזה לקמן מ"מ היכא דקיימי
עדים קמן ק"ל להש"ס דחשיב כפירת
דברים בעלמא ואע"ג דכלאו מילתא
דכזה הולך רבינא לשנוי כאן כגון
שהיו קרוצים בנשותיהן כו' מ"מ
פריך מינה לקמן לרצה דאי לאו
דכזה ה"מ למדחי דלפילו קיימי
עדים קמן חשיב כפירה:

קרוכים בנשותיהם. כגון ששבעת
רביית העדות היו
רחוקים דבעינן מחלתה וסופה
בכשרות כדלמרינן בפרק י"ג (ב"ב דף
קמ. ושם) וההוא לחוקת הצמים (שם
דף מג. ושם) דבני העיר שנגנב ס"ת
שלהן אין דינן בדייני אותה העיר
דפריך ולסלקו צי תרי מינייהו ולדייני
אע"ג דלין דחלתן בכשרות אין
לדמות פסול דמחמת שנוגטין צדוות
לפסול דקורבה או לשאר פסולין:
קא משמע לן. אין לפרש קמ"ל
דלין רוב גוססין למיתה
דזהדיא מוכח צ"ל כל הגט (גיטין דף
כח.) דרוצן למיתה אלף פירוש אע"ג
לרוב גוססין למיתה השתא מיהא
דכ"ז **אין דלמא** השתא מיהא
הא לא אודי. מימה דלמפסות
ממתניתין דס"פ שבועת הפקדון (לקמן
דף לז:) דלמא ופסית את צמי ר"ש
פטור משום דלינו משלם קנס ע"פ
עלמא ואפילו רבנן לא מתייבי אלף
משום דקסברי צושת ופגס קצבע
אשבעת העדות מינה לפינן גמ"ש
דמקטא דעיקר שבעת העדות
דמייבי צבציעת ממון לא גמרה אלף
משבעת הפקדון ולא פירכא היא
ללקמן גבי שבועת הפקדון טעמא
משום דלא כפר ליה ממונא שלא היה
מתחייב בהודאתו כדלמרינן לקמן
אזל הכא שבועת העדות היו קנס
כשאר ממון שאלם היו מעדיני היה
מתחייב בהודאתו כדלמרינן לקמן
שאלם היו מעדיני היה מתחייב הנשבע
כממון אחר:

ישאנאם איש פלוגי או פתח את
בתו. פ"י בקונט' ד"מ
צמו של עלמא וטעמא דפטורין משום
דאיכא חיוב מיתה ולי אפשר להעמידו
דלפילו בלא חיוב מיתה מאן קצבע
השתא

מדרי' נחוניא בן הקנה ר' נחוניא בן הקנה היה עושה יוד"ב בשבת
לתשלומין מה שבת כו' ת"ש משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני
שהוציא

מודה קודם עדים מייפטר עולמית אין זה ממון: או דלמא השפא מיהא. כשמשביע זה את העדים לאו אודי ואי היה מסהדי הוה מתייבי ליה ואין זה גורם לממון אלף ממון גמור: הניחא למ"ד כו'. פלוגתא היא צ"ב (דף טו.) ובמכות (דף מה.) תני נוק לרורות. צבמה שהימה מלכת בדרך והיו לרורות מנתחן מתחת רגליה ושיברה את הכלים משלמת חצי נוק ואע"פ שאין זה שנינו דהא אורחא צבמי והוא מולדה דרגל ולא מולדה דקרקן תמה וה"ל לשלומי נוק שלם הלכה למשה מסיני הוא להצי נוק וההוא חצי נוק ממנוה הוא דהא לאו מולדה דקרקן הוא: **משום צבמא ופגס**. דהא איכא ממון דקנס דכר הקצוב בצורה כגון ל' של עבד צין עבד יקר צין עבד זול וכן ג' של אונס ושל מפנה שוים בכל הנשים אצל צושת הכל לפי המצויים והמתצייים [במכות מ.] לכן הוה ממון וכן פגס. **צמולה** כמכירת מאתים וצעולה מנה: אלף כיון דתרלמא כולה מתני' בזמון: **מאי קמ"ל**. ינימא אחת או שתיים ונשמוק: **ישא קמ"ל** דהצי נוק לרורות **ממונא** הוא. ואיידי דמנייה הא תנא צבדי' תשלומי ד' וה' **ואונס** ונפמיה דממון שאין משתלם בראש הוא דומיא דהצי נוק שאין משתלם בראש ודכוותה משנינן בשמעתא קמייתא דסנהדרין (דף ג.) **סיפא קמ"ל**. שחבל צי חצירי ציום הכפורים או הדליק גדישי לאפוקי מדרי' נחוניא דלמרי המתחייב כרת פטור מן התשלומין ואיידי דתנן להך תנא צבדייהו צבכני צני דקרוצה לצד מיתה ואשמועינן דהואיל ואינו חייב מיתה צבכאה בלא חצורה חייב בתשלומין: **שהוציא**

הא קיימא שניה. ומה הפסקיהו הראשונים: קרוצים בנשותיהם.
נשאו שתי אחיות ואינן כשירין צדוות אחת נמלך שלא היה לו עדות
כשכפרה ראשונה אלף הם לצדס. וכי תימלא למה לי למתנייהו אינפטרין
כגון ששתי האחיות הללו גוססות: למיפס. הוה להו כאלו ממו ומתפטר
כת ראשונה דהא קיימא כת שניה:
קמ"ל השפא מיהא הא לא שכיב
וליימדך שהגוסס הרי הוא כחי לכל
דבריו ו' ואף על פי שרובן למיתה:
מתני' פשומה יד. הלאה שפט
צידו ממון: **ואצידה**. שמלך אצידה:
העין ושעורין וכוסמין כו'. רישא
אשמועינן מין אחד ותציעות חלוקות
וכיפא אשמועינן תציעה אחת כולה
פקדון ומינין חלוקין: **ושכני צני**.
הכאה שאין צה חצורה שאינו חייב
עליו מיתה שהמכה אציו אינו חייב
אל"כ עשה צו חצורה ה' וכיון דליכא
מיתה איכא ממון דצושת: **ושחבל צי**
חצירי. משום יוד"ב נקט ליה דלע"ג
דענוש כרת חייב ממון. והנך דלעיל
נקט משום חלי נוק דמפרש בגמרא
ח"כ לאשמועינן דהמשביע עדי קנס
חייבים. ושהכני צני נקט לאשמועינן
דהואיל ואין צה חצורה אין צה מיתה
ומיז ממון: **גמ' דר' אלעזר בר"ש**.
בפרק מרובה (ב"ב דף עה.) **יבואו**
עדים ויעידוהו. ויתחייב ואינו נפטר
בהודאה ראשונה דכי אמרי' מודה
בקנס פטור דנפקא לן ב"ב (דף סד.)
מאשר ירשיעון אלהים ו' פרט למרשיע
את עלמא ה"מ היכא דלא אתו עדים
לא משלם קנס אפומיה דדייה אצל
אתו סהדי צמיה מיה משלם: **לא סיבעי**
לך דמייצין שהרי הפסקיהו בצפירתן:
כי סיבעי לך כו'. וזה השביעין קודם
שהודה צעל דין ואם העידוהו היה
מתחייב ומימו הא מייבעיה לן אי
מתייבי צו לאו משום דאיכא למיימר
קנס לאו ממון גמור הוא דהא אי הוה
מודה מייפטר לגמרי ואיכא למיימר
מני כל כמה דלא אודי ממון הוא:
ורבנן דהסס כמאן סבירא להו.
הס"ס פריך עלה דהא צעיל ורבנן
דהסס דפלוגי' במודה בקנס דבעי'
להא צעילא אליציייהו כמאן סבירא להו
צדיק פלוגתא דלפילגו לעיל רבנן
ור' אלעזר בר"ש צבציע ע"ל אחד:
אי כר"א בר"ש. סבירא להו צה
דדבר הגורם לממון כממון דמי מאי
מספקא לן צבציע עדי קנס ח"כ
לאו ממונא הוא צביר מגורם לממון
לא הוה דהא כי לא מודה משלם ממון
ותפשוט לך דמתייבי קרבן שבועה
משום גורם לממון: **אלף כרבנן דהכא**
כו'. הכי צבציע לן אי רבנן דהתם
דפטורי צבצועה צבנס ואח"כ צאו
עדים סבירא להו כרבנן דהכא דגורם
לממון לאו כממון דמי קנס קודם
הודאה מאי מדמית ליה לממון או
גורם לממון מי אמרינן כיון דאי הוה

הגהות הב"ח
(א) גמ' השתא מיהא לא
שכיב. י"ב לפי דברי המוס'.
משמע דלא גרסי' לה:
(ב) שם אליעזר דר' אלעזר
בר"ש דאמר יבואו
עדים ויעידו לא תביעני
לך כי תביעני:

גליון הש"ס
גמ' רוב גוססין לפימה
קמ"ל. ע"י צבכאה סוף
מ"ק:

מוסף רש"י

קרוכים בנשותיהן. נשאו
שתי אחיות. דההיא שפא
לא הוה לאסוריה. ואלף
תאמר למה לי למיתה,
אינפטרין כגון שהיו גוססין
באותה שעה (לקמן דף
מהו דתימא. קיימא לן
רוב גוססות למיתה והו
לבו ממתה. והוא ליה
ממון שיש עליו עדים דלא
חייב ראשונה. קמ"ל.
השתא מיהא לא שכיב,
ואף על גב דרוב גוססין
לאו זמן שלם אתו צ"ל
הוא לכל דברים (שם).
פלגא נוקא. שייכיה
חורה שור מן (בתובות
א.) ממונא. דין הוא
שקלמנו ואינו קנס. ומקמי
מיה דאי מודה מפקי
דלמו סהדי לא מייפטר
ב"ב (טו.) דקסברי כו'
שורשיה גמריה ס' ומיתה
כולהו צע' לשלומי דהיה
ליה למיעטריה. ורוממא
הוא דקנס עליה (נחודין
ג.) בחצי נוק צדורות.
דמשלם נוקא צבמה
במהלכת והמיה צדוות
מתחת רגליה והוקי. דמנ
צ"ב (ז.) דמשלמת לך
מוק, וצבמה חצי נוק קמ"ל
צ"ב דלמא דלמא גמרי לה
מאזי שפא מולדה של רגל
ופטורה צבדי' כי רגל,
דמיהו הוא משלם על פי
עלמא (בתובות א.). ר'
נחוניא בן הקנה היה עושה
עושה יוד"ב בשבת
לתשלומין. המלך גדיש
צבדי' ומתייבי צבמי
פטור מן התשלומין כאלו
הדליק שבעת שפא
מתחייב בנפשו מיתה צ"ל
דפשיט לן דפטור מלשם,
דכדישי שמת עלה ולא
יהיה אסון ענוש ענא. הא
אם אסון יהיה לא יענש,
שאף יוד"ב שמתהו צבדי
שמיט שכבתיש חיי וצבדי
אסון הוא קרוי, שאנמר
(בדלפני מנ) וקריה אסון,
הלך פטור מלשם (פסחים